

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (OPZ) DLA ZADANIA PN.: „ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG NA TERENIE GMINY BIAŁE BŁOTA NA LATA 2024 – 2025”

1. Wstęp.

1.1. Przedmiot Specyfikacji:

Przedmiotem zamówienia jest świadczenie usług związanych z kompleksowym zimowym utrzymaniem dróg, parkingów, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych oraz przystanków autobusowych na terenie Gminy Białe Błota, zwane dalej w skrócie ZUD, w terminie od dnia podpisania umowy do 15.05.2025 r. (1 sezon zimowy).

1.2. Zakres stosowania specyfikacji:

Specyfikacja techniczna stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu robót na drogach gminnych Gminy Białe Błota.

1.3. Zakres objęty specyfikacją. Zadania składające się na ZUD:

- a) likwidacja skutków zimy, żywiołu śnieżnego i skutków obniżonej temperatury poprzez przejęcie na siebie obowiązku utrzymania przejezdności dróg, zmniejszenia lub ograniczenia zakłóceń ruchu drogowego wywołanego czynnikami atmosferycznymi;
- b) prowadzenie akcji zimowej w dzień i w nocy, w dni robocze i święta, w różnych warunkach atmosferycznych – opady śniegu, marznącego deszczu, gołoledź, zawieje, zamiecie śnieżne, niskie temperatury itp.;
- c) utrzymanie w pełnej gotowości technicznej i eksploatacyjnej środków transportowych i sprzętowych wraz z osprzętem przewidzianym do zwalczania skutków zimy;
- d) posiadanie dostępu do materiałów uszorstniających i soli drogowej dr1 oraz chlorku magnezu;
- e) pełnienie całodobowych dyżurów oraz prowadzenie dokumentacji ZUD zawierającej:
 - dziennik dyżurów określający przebieg dyżuru, stan dróg, zgłoszenia (telefoniczne, mailowe, pisemne), interwencje itp.
 - dziennik wykonywanych prac wg. ustalonego z Zamawiającym wzoru w formie elektronicznej (raport dobowy).
 - dziennik pogodowy dokumentujący prognozy pogody z dwóch niezależnych źródeł w formie elektronicznej.
- f) wykonywanie objazdów kontrolnych dróg i dokumentowanie tego w formie elektronicznej (fotografie, filmy) w celu kontroli i realizacji zadań związanych z ZUD.

1.4. W ramach prowadzenia akcji ZUD wyróżnia się następujące czynności:

- a) utrzymanie dróg utwardzonych, nieutwardzonych którymi poruszają się autobusy dowożące i odwożące dzieci ze szkół oraz linie autobusowe komunikacji publicznej na terenie Gminy Białe Błota, obiektów inżynierskich, przystanków autobusowych i ciągów pieszych i pieszo – rowerowych wzdłuż tych dróg w I standardzie ZUD
- b) utrzymanie głównych dróg utwardzonych w miejscowościach, ciągów pieszych i rowerowych wzdłuż tych dróg na terenie Gminy Białe Błota w II standardzie ZUD
- c) utrzymanie pozostałych dróg utwardzonych (osiedlowych), ciągów pieszych i rowerowych wzdłuż tych dróg w danych miejscowościach na terenie Gminy Białe Błota w III standardzie ZUD

- d) utrzymanie pozostałych dróg nieutwardzonych na terenie Gminy Białe Błota w IV standardzie ZUD, wyłącznie za zgodą i na polecenie zarządcy drogi
- e) uzupełnianie skrzyżń, wskazanych przez Zamawiającego, mieszkanką piasku z solą wyłącznie na zalecenie Zamawiającego.
- f) wykonywanie i dokumentowanie objazdów kontrolnych dróg, o których mowa w podpunkcie a i b, w ilości co najmniej 1 raz na każde 12 godzin, o długości co najmniej 5 km, w sołectwach Gminy Białe Błota: Przyłęki, Ciele, Białe Błota, Łochowo, Łochowice, Kruszyn Krajeński, Murowaniec, Zielonka, Lisi Ogon, Prądky, Trzciniec
- g) oczyszczenie wszystkich jezdni dróg utwardzonych, chodników i ścieżek pieszo – rowerowych, przystanków autobusowych, parkingów z piasku i innych pozostałych po zimie zanieczyszczeń w terminie do 15 maja każdego roku.
- h) Prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz całodobowego numeru alarmowego dla mieszkańców i użytkowników dróg

2. Wymagania ogólne i jakość robót.

Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za szkody spowodowane zaniechaniem prac lub na skutek niedostatecznego, niezgodnego z obowiązującymi przepisami i warunkami podanymi w specyfikacji wykonania prac przy ZUD. Wszelkie uszkodzenia infrastruktury w pasie drogowym spowodowane nienależytym i nieodpowiednim wykonaniem akcji ZUD, Wykonawca usunie staraniem własnym, na swój koszt.

3. Materiały.

3.1. Wymagania Ogólne

Wszystkie materiały do ZUD gromadzi Wykonawca we własnym zakresie.

Używane materiały muszą spełniać wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach z dnia 27 października 2005 r. (Dz .U. nr 230, poz. 1960) zwane dalej Rozporządzeniem.

3.2. Wymagania dla materiałów do zwalczania śliskości zimowej:

3.2.1. Materiały chemiczne

- sól drogowa dr1 - (chlorek sodowy NaCl) wg PN-86/C-84081/02,
- solanka - nasycony roztwór NaCl lub CaCl₂ o stężeniu 20-25%,
- sól zwilżona - 30% solanki (roztworu NaCl lub CaCl₂ o stężeniu 20-25%) + 70% suchej soli NaCl,
- chlorek wapnia techniczny – (77-80% CaCl₂),
- chlorek magnezu MgCl₂,
- mieszaniny chlorku NaCl z CaCl₂ lub z MgCl₂ w stosunku wagowym:
 - 4:1 – 80% NaCl + 20% CaCl₂,
 - 3:1 – 75% NaCl + 25% CaCl₂,
 - 2:1 – 67% NaCl + 33% CaCl₂,

Zaleca się stosowanie soli o bardziej jednorodnym uziarnieniu, ponieważ zapewnia ona większą równomierność pokrycia drogi podczas posypywania.

Na dzień podpisania umowy zamawiający wymaga posiadanie minimalnych ilości materiałów chemicznych na terenie wykonawcy.

- sól drogowa dr1 w ilości min. 100 Mg
- chlorek magnezu (MgCl₂) w ilości min. 1 Mg
- materiał uszorstniający (piasek) w ilości min. 100 Mg

W sytuacjach wyjątkowych (np. brak materiału u dostawców) i ekstremalnych, Zamawiający przy odpowiednim uzasadnieniu zaistniałej sytuacji, dopuszcza możliwość zastosowania innych

materiałów zwalczających śliskość na drogach, niewymienionych w kosztorysie ofertowym, które spełniają wymagania obowiązujących przepisów i norm i są dopuszczone do używania na drogach publicznych do tego celu, po wcześniejszym poinformowaniu i akceptacji Zamawiającego. Materiał droższy niż przedstawiony w ofercie Wykonawcy, Wykonawca użyje na własną odpowiedzialność i nie może być to przedmiotem roszczeń i sporów.

3.2.2. Materiały uszorstniające

Stosować do uszorstnienia lodu, zlodowaciałego i ubitego śniegu:

- piasek o uziarnieniu do 2mm (wg PN-EN 13043:2004), piasek przeznaczony do zimowego utrzymania dróg zgodnie z Rozporządzeniem
- kruszywo naturalne o uziarnieniu do 4 mm (zalecane do uszorstnienia ubitego śniegu), wg PN-EN 13043:2004
- kruszywo kamienne łamane o uziarnieniu 2-4 mm, wg PN-EN 13043:2004

Ze względu na higroskopijność - mieszaniny winny być przygotowywane bezpośrednio przed użyciem.

Kruszywo stosowane do uszorstnienia nawierzchni nie powinno być łamliwe, nie powinno zawierać zanieczyszczeń ilastych - gliniastych. Jednorodność uziarnienia kruszywa zapewnia większą równomierność pokrycia drogi podczas posypywania.

3.3. Składowanie materiałów do zimowego utrzymania.

3.3.1 Chlorki sodu, wapnia i magnezu

- Środki chemiczne głównie chlorek sodu (NaCl) w stanie luźnym (niezbrylający się) musi być składowany w magazynach zamkniętych w przyrmach o wysokości 2,5 m, szerokości od 9-12 m przy długości zależnej od długości magazynu.
- Chlorki wapnia (CaCl_2) i magnezu (MgCl_2) ze względu na higroskopijność, należy przechowywać w workach foliowych lub zamkniętych bębnach ustawianych w przyrmach zgodnie z instrukcją magazynową.

3.3.2. Solanki

Wodne, nasycone roztwory chlorków sodu, wapnia i magnezu muszą być przechowywane w zbiornikach zabezpieczonych przed agresywnym działaniem tych roztworów.

3.3.3. Materiały uszorstniające

Materiały uszorstniające z dodatkiem środków chemicznych lub same materiały uszorstniające powinny być składowane w przyrmach. Przyrmy należy przykryć plandeką przymocowaną do haków sytuowanych poza krawędzię składowiska.

4. Wymagania sprzętowe:

Pojazd wykonujący na drodze prace związane z zimowym utrzymaniem dróg powinien zgodnie z art. 54 ustawy Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450, 463, 694, 720, 1641, 1997, 2165, 2269, 2328 z 2022 r. poz. 655) być wyposażony i wysyłać żółty sygnał błyskowy odpowiadający warunkom określonym w § 38 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2016 r., poz. 2022). Części urządzeń zamontowanych na pojeździe, wystające poza obrys pojazdu powinny odpowiadać warunkom określonym w § 39 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Wszystkie pojazdy (plugo-solarki, małe zestawy do odśnieżania i posypywania chodników i ciągów pieszo – rowerowych, koparko – ładowarki, samochody samowyladowcze, samochody dostawcze o DMC 3,5 tony, pojazd z napędem 4x4 lub 6x4) Wykonawcy wykonujące prace związane z zadaniami ZUD, muszą być wyposażone w system monitoringu i lokalizacji GPS zamontowany na stałe i uniemożliwiający ingerencję w jego pracę.

Pojazdy użyte do zadań ZUD w ilości przekraczającej minimalną wymaganą, również muszą być wyposażone w systemy GPS.

Każda maszyna, pojazd, samochód musi posiadać odrębny nadajnik i musi być jednoznacznie opisana w systemie GPS, do którego dostęp Wykonawca przekaze Zamawiającemu.

W przypadku wykonania prac sprzętem z niesprawnym urządzeniem GPS lub nieposiadającym systemu GPS, prace te nie zostaną zatwierdzone przez Zamawiającego, chyba że wystąpi nieprzewidziana okoliczność, zdarzenie losowe lub uzasadniona i odpowiednio potwierdzona przez Wykonawcę sytuacja, dająca potwierdzenie na możliwość zatwierdzenia wykonanych prac (film, fotografie, karty pracy sprzętu itp.).

Wszelkie koszty związane z montażem i użytkowaniem oraz przechowywaniem danych systemu GPS spoczywają po stronie Wykonawcy.

Wykonawca powinien wykazać się dysponowaniem następującego potencjału technicznego i kadrowego:

- 2 koparko – ładowarki,
- 2 pojazdy samowyładowcze z napędami 6x6 lub 6x4 (w celu wywożenia zalegającego śniegu)
- 3 pojazdy wyposażone w pług i solarka do jednoczesnego sypania i odśnieżania dróg,
- 3 pojazdy wyposażone w pług i solarkę przystosowanych do jednoczesnego sypania i odśnieżania chodników, waga takiego zestawu nie może przekraczać 1400 kg
- 2 piaskarko – solarki,
- 1 pojazdu z napędem 4x4 lub 6x4, o mocy nie mniejszej niż 70 kW (w celu usuwania z dróg pojazdów, stanowiących zagrożenie dla innych użytkowników dróg, które ze względu na panujące warunki drogowe nie mogą samodzielnie się przemieścić).
- 3 ekipy do prac ręcznych składające się z co najmniej trzech osób w ekipie.
- 3 pojazdy nie przekraczające DMC 3,5T dla ekip do prac ręcznych
- 2 zamiatarki samojezdne do czyszczenia jezdni dróg na terenie gminy
- 1 zamiatarki samojezdnej do czyszczenia chodników, ciągów pieszo – rowerowych na terenie gminy o dopuszczalnej masie nieprzekraczającej 1400 kg

Wyżej wymieniony sprzęt musi znajdować się na terenie Wykonawcy w dzień podpisania umowy i być w pełnej gotowości do podjęcia działań związanych z ZUD. Zamawiający przeprowadzi kontrolę zaplecza materiałowego i sprzętowego Wykonawcy najpóźniej w dzień podpisania umowy.

5. Standardy Zimowego Utrzymania Dróg na terenie Gminy Białe Błota

5.11. Standardy Zimowego Utrzymania Dróg

Odśnieżanie dróg należy rozpoczynać niezwłocznie po ustąpieniu opadów atmosferycznych, a prace należy prowadzić w taki sposób, aby na określonych drogach, chodnikach, przystankach, ścieżkach pieszo – rowerowych, obiektach inżynierskich itd., osiągnąć określony i zakładany standard ZUD.

Wyszczególniono 4 standardy Zimowego Utrzymania Dróg na terenie Gminy Białe Błota:

- **Standard I ZUD (oznaczony kolorem czerwonym)**
- **Standard II ZUD (oznaczony kolorem niebieskim)**
- **Standard III ZUD (oznaczony kolorem czarnym)**
- **Standard IV ZUD (oznaczony kolorem pomarańczowym)**

Obowiązkiem Wykonawcy jest zorganizowanie i podjęcie działań w taki sposób, aby na poszczególnych drogach, chodnikach, ścieżkach pieszo – rowerowych, przystankach, obiektach, parkingach w określonym czasie osiągnąć dany standard ZUD – zgodnie z załącznikami nr 1,2,3,4,5,6 do OPZ.

Zamawiający zastrzega sobie prawo do możliwości wprowadzenia drobnych zmian w załącznikach nr 1,2,3,4,5,6 określających standardy ZUD (np. w przypadku wybudowania drogi, zmiany trasy autobusu itp.) i nie może być to powodem roszczeń Wykonawcy z tego tytułu.

Standardy Zimowego Utrzymania Dróg na terenie Gminy Białe Błota			
Standard ZUD	Opis stanu utrzymania dróg dla danego standardu	Dopuszczalne odstępstwa od standardu	
		Po ustaniu odpadów śniegu	Od stwierdzenia występowania zjawisk śliskości zimowej
I	Jezdnia odśnieżona a śliskość zimowa zlikwidowana na całej szerokości łącznie z chodnikiem, ścieżką pieszo - rowerową - jeśli występuje. Na nawierzchni nie może występować warstwa zajeżdżonego śniegu	śnieg luźny może zalegać do 4 godzin; błoto pośniegowe może występować do 6 godzin	gołoledzi do 3 godzin; szronu do 3 godzin; szadzi do 3 godzin; śliskości pośniegowej do 4 godzin; lodowicy do 4 godzin
II	Jezdnia odśnieżona a śliskość zimowa zlikwidowana na całej szerokości łącznie z chodnikiem, ścieżką pieszo - rowerową - jeśli występuje.	śnieg luźny może zalegać do 4 godzin; błoto pośniegowe może występować do 6 godzin; może występować warstwa zajeżdżonego śniegu o grubości nie utrudniającej ruchu do 6 godzin	gołoledzi do 4 godzin; szronu do 4 godzin; szadzi do 4 godzin; śliskości pośniegowej do 5 godzin; lodowicy do 5 godzin
III	Jezdnia odśnieżona na całej szerokości łącznie z chodnikiem, ścieżką pieszo - rowerową - jeśli występuje. A śliskość zimowa zlikwidowana na: skrzyżowaniach z drogami utwardzonymi, skrzyżowaniach z liniami kolejowymi, odcinkach o pochyleniu >4%, przystankach autobusowych, innych miejscach ustalonych przez zarząd drogi	śnieg luźny może zalegać do 6 godzin; błoto pośniegowe może występować do 6 godzin	W miejscach wymienionych w opisie standardu: gołoledzi do 6 godzin; szronu do 6 godzin; szadzi do 6 godzin; śliskości pośniegowej do 7 godzin; lodowicy do 6 godzin

IV	Jezdnia zaśnieżona. Prowadzi się interwencyjne odśnieżanie w zależności od potrzeb. Jezdnia posypana w miejscach wyznaczonych przez zarząd drogi.	śnieg luźny może zalegać; śnieg zajeżdżony może występować; jeziki śnieżne mogą występować; błoto pośniegowe może występować; zasypany może występować do 24 godzin; dopuszczalne przerwy w komunikacji do 12 godzin	W miejscach wyznaczonych przez zarząd drogi: gołoledzi do 3 godzin; szronu do 3 godzin; szadzi do 3 godzin; śliskości pośniegowej do 4 godzin; lodowicy do 4 godzin
----	---	--	---

6. Wykonanie robót

6.1. Odśnieżanie dróg

Odśnieżanie dróg należy rozpoczynać niezwłocznie po ustąpieniu opadów atmosferycznych. Nie dopuszcza się przemieszczania śniegu z korony drogi odśnieżanej na chodniki, place postojowe lub zieleńce, nie wolno pozostawiać zgarniętego z jezdni śniegu na skrzyżowaniach dróg. W trakcie prowadzonych prac należy uwzględnić odśnieżanie parkingów. Śnieg należy usuwać na prawe pobocze. W przypadkach wyjątkowych przy bezwzględnym zachowaniu środków bezpieczeństwa na lewe pobocze. W przypadkach wąskich dróg na oba pobocza. Jezdnia zatok autobusowych również podlega całkowitemu odśnieżeniu i posypaniu.

Sprzęt do zimowego utrzymania powinien być przygotowany w takim stopniu, aby mógł być gotowy do użycia w ciągu 1 godziny od chwili powzięcia decyzji o konieczności rozpoczęcia akcji.

Odśnieżanie obiektów inżynierskich (nieprzystosowanych do ruchu pojazdów), takich jak m. in. kładka pieszo – rowerowa w Łochowie i zwalczanie śliskości na tych obiektach może odbywać się wyłącznie ręcznie i przy pomocy narzędzi niemetalowych w celu uniknięcia uszkodzenia poszczególnych elementów tych konstrukcji (np. barier, płyty pomostu itd.). Wykonanie tych prac niezgodnie z tym opisem i ewentualne uszkodzenia z tym związane, Wykonawca będzie zobowiązany naprawić na własny koszt i staraniem własnym.

6.2. Zwalczanie, zapobieganie powstawaniu i likwidacja śliskości

- na drogach jednojezdniowych szerokość rozsypywanych środków musi pokrywać minimum 90 % szerokości jezdni.
- aby usunąć z nawierzchni warstwę gołoledzi lub cienką warstwę zlodowaciałego śniegu (do 2 mm) lub ubitego śniegu (do 4mm), należy rozsypać na jej powierzchni środki chemiczne w ilości podanej w Rozporządzeniu.
- likwidowanie grubych warstw lodu, zlodowaciałego lub ubitego śniegu – warstwy takie powinny być usuwane z nawierzchni mechanicznie lub mechanicznie i chemicznie tzn. po usunięciu mechanicznym warstw lodu lub śniegu można zastosować środki chemiczne do likwidacji cienkich pozostałości lodu i śniegu.

6.3. Czyszczenie dróg, chodników, przystanków, ciągów pieszo – rowerowych, obiektów inżynierskich, parkingów itd.

Wykonawca zobowiązany jest do pozimowego oczyszczenia wszystkich nawierzchni dróg utwardzonych na terenie Gminy Białe Błota, chodników, ciągów pieszo – rowerowych, przystanków, zatok

autobusowych, obiektów inżynierskich, parkingów do 15 maja, każdego roku, chyba, że warunki atmosferyczne panujące w danym sezonie zimowym w regionie będą to skutecznie uniemożliwiały. W takim przypadku Wykonawca w terminie do 30 dni oczyści wszystkie w/w nawierzchnie, od czasu podjęcia ostatnich czynności związanych z ZUD w danym sezonie zimowym. Do oczyszczania nawierzchni dróg, chodników, ścieżek pieszo – rowerowych, przystanków, parkingów, obiektów inżynierskich itd., należy używać sprzętu do tego przeznaczonego. W miejscach trudnodostępnych i w których wjazd zamiatarki jest niemożliwy, prace należy prowadzić ręcznie, co Wykonawca musi uwzględnić w swojej ofercie i w kalkulować w koszty realizacji całego zadania. Oczyszczenie nawierzchni musi odbyć się po każdym sezonie zimowym, niezależnie od tego czy Wykonawca używał środków uszorstniających w danym sezonie zimowym czy też nie. Przystąpienie do oczyszczania nawierzchni powinno zostać zgłoszone Zamawiającemu, jak również zakończenie i przystąpienie do odbioru wykonanych prac.

6.4. Prowadzenie dyżurów, przyjmowanie zgłoszeń.

Wykonawca zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu najpóźniej w dniu podpisania umowy numeru alarmowego/zgłoszeniowego, który będzie aktywny przez cały okres trwania umowy 24godziny/dobę 7 dni w tygodniu. Objazdy, raporty z objazdów i dyżurów muszą być prowadzone na bieżąco i archiwizowane oraz przechowywane przez Wykonawcę, a także natychmiast przekazywane do Zamawiającego na każde jego polecenie.

7. Kontrola jakości prac i odbiór robót.

Wykonawca powiadamia każdorazowo przedstawiciela Zamawiającego o podjęciu czynności związanych z ZUD oraz o osiągnięciu standardu ZUD telefonicznie oraz emailiem lub faksem.

Upoważniony pracownik Zamawiającego kontroluje stan dróg, użyty sprzęt, rodzaj materiałów przygotowanych do użycia i sposób prowadzenia prac zimowego utrzymania dróg w każdym momencie trwania umowy 24 godziny/dobę i 7 dni w tygodniu.

Wykonawca przekazuje dostęp do systemu GPS w dniu podpisania umowy dla wszystkich pojazdów biorących udział w ZUD, dane z systemu GPS muszą być przechowywane przez okres 12 miesięcy od zakończenia umowy.

Zamawiający ma prawo na dzień podpisania umowy skontrolować na terenie wykonawcy zgodność z przedstawionymi dokumentami co do potencjału sprzętowego oraz ilości materiałów uszorstniających i chemicznych.

Materiały użyte do ZUD muszą mieć odpowiednie aprobaty, certyfikaty, spełniać normy i posiadać parametry określone w przepisach. Wykonawca najpóźniej w dniu podpisania umowy przekazuje Zamawiającemu wszystkie te dokumenty.

7.1. Zasady odbioru robót przy odśnieżaniu i zwalczaniu śliskości

Odbiorem objęte są prace wykonane na podstawie wykazów w formie elektronicznej prowadzenia zimowego utrzymania przez Wykonawcę zatwierdzonych przez upoważnionego pracownika Zamawiającego.

Wykonawca informuje upoważnionego pracownika Zamawiającego(fax, email, telefonicznie) podając godzinę rozpoczęcia akcji wraz z jego przyczyną, a po zakończeniu działań godzinę osiągnięcia standardu ZUD na danym zadaniu.

Wykonawca sporządza odpowiednie raporty z objazdów oraz raporty dobowe w formie elektronicznej i papierowej. Podczas objazdów Wykonawca ma obowiązek wykonywania dokumentacji filmowej (i ewentualnie fotograficznej) z każdego objazdu. Wymienione raporty i dane powinny być przekazane najpóźniej w dzień następny Zamawiającemu.

8. Podstawa płatności

Płatności dokonywane będą na podstawie prawidłowo wystawionych faktur, po wcześniejszym zweryfikowaniu i zaakceptowaniu przez Zamawiającego jakości prowadzonego ZUD oraz przedłożonego wykazu w formie elektronicznej zakresu oraz ilości wykonanych prac. Zweryfikowane wykazy należy załączyć do wystawionej na ich podstawie faktury.

- 9. Prowadzenie czynności związanych z realizacją zadania 1.4. d), następować będzie wyłącznie na zlecenie Zamawiającego.**
- 10. Wykazy dróg, chodników, ścieżek pieszo – rowerowych oraz przystanków, stanowią załączniki do umowy.**

Jak wcześniej wspomniano, załączniki mogą podlegać korektom w trakcie trwania umowy m. in. z uwagi na planowane inwestycje drogowe, co może przyczynić się do zmiany zakresu realizacji prac.
- 11. Warunki realizacji akcji ZUD zostały określone w umowie i niniejszym, opisie przedmiotu zamówienia.**
- 12. Zamawiający zastrzega, że udzieli zamówienia do zakresu posiadanych środków w budżecie Gminy przeznaczonych na realizację przedmiotu zamówienia.**
- 13. Zamawiający zastrzega sobie prawo do możliwości aktualizacji załączników do niniejszego OPZ oraz umowy. Zmiana nie wymaga aneksowania.**
- 14. Zaleca się przeprowadzenie wizji lokalnej przez Wykonawcę w celu zapoznania ze specyfiką zadania.**